

Milda makter!

Disciplinerings teknik i utvecklingssamtal och loggböcker

Det pågår alltid ett maktspel mellan lärare och elev även om den auktoritära läraren är historia.

I en ny avhandling vid Göteborgs universitet undersöker tidigare journalisten Gunilla Granath dagens verktyg för disciplinering av skolans elever – utvecklingssamtalet och loggboken.

- Makten är inte auktoritär, den är mer osynlig och bygger istället på förhandling, säger hon. För drygt tio år sedan satte sig Gunilla Granath på skolbänken och blev sjundeklass elev. Hon skrev den uppmärksammade boken *Gäst hos överkligheten. En 48-årig sjundeklassares dagbok*, följt av *Redo för fronten? Reportage från Lärarhögskolan*.

I sin avhandling undersöker hon hur disciplinering, formande och styrning av elever går till i dag. Nu talar retoriken om eget val, eget ansvar, egna projekt och självvärdering och arbetet tycks pågå i ett klimat främst präglad av frihet.

- Det obligatoriska utvecklingssamtalet går att se som en av skolans disciplinerande tekniker, på samma sätt som den så vanliga loggboken. Båda verktygen bygger på kommunikation och dialog. I dialogerna märks ingen ordergivning, inga höjda pekpinnar, inga hot eller någon dödande ironi, säger Gunilla Granath.

I avhandlingen visar hon hur utvecklingssamtalet och loggboken påverkar elevers förhållningssätt till sig själva, sitt skolarbete, sina liv och sin framtid. Den milda makten tenderar att skapa elever som ständigt granskar sig själva, som blickar inåt samtidigt som de värderar hur de bör vara ur ett lärarperspektiv.

- Det finns ett glapp mellan det man anser att man borde kunna åstadkomma, och det man kan åstadkomma. Det framträder en presentationskultur där eleven visar upp ett kapabelt och starkt jag medan det svaga eller osäkra tycks vara bannlyst, säger Gunilla Granath.

Både utvecklingssamtal och loggböcker formar olika "skoljag" på skiftande, men ändå tydligt normerande sätt. I loggboken skapar eleverna ett "idealt jag" medan utvecklingssamtalet - ett möte mellan lärare, elev och föräldrar - i högre grad formar ett "korrigerat jag".

Kommunikationen mellan lärare och elever har starkt intimiserande drag; inom ramen för kommunikationens familjära uttrycksformer blir det möjligt för lärarna att granska, inte bara skolprestationer, utan också elevens karaktär, attityd och sociala relationer.

- Den auktoritära läraren är historia. Idag kommer makten till uttryck i mild och förtrolig form, säger Gunilla Granath.

Disputationen den 23 maj streamas som ett försök och kan därför följas på Internet med start kl 13.15, på den länk som hittas på adress:

<http://www.ufn.gu.se/forskarutbildning/disputationer/ipd/>

Författare:	Gunilla Granath
Avhandlingens titel:	Milda Makter! Utvecklingssamtal och loggböcker som disciplinerings tekniker
Handledare:	Lektor Rita Foss Lindblad och docent Dennis Beach, institutionen för pedagogik och didaktik, Göteborgs universitet.
Disputation:	Fredagen den 23 maj 2008, kl 13.15 i Kjell Härnqvistsalen, Pedagoggen, hus A, Västra Hamngatan 25, Göteborg
Opponent:	Docent Ulf Ohlsson, Stockholms universitet
Kontakt:	gunilla.granath@ped.gu.se , tel.nr: 031-7862274, 0704-989624

